

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-837209643
DOS-2023-0004310

Uw kenmerk
3125255

Bijlagen
8

Burgemeester en Wethouders van Alphen aan den Rijn
Postbus 13
2400 AA ALPHEN AAN DEN RIJN

Onderwerp

Ontheffing Omgevingsverordening Zuid-Holland t.b.v. het
project 150kV-transformatorstation (elektriciteitsstation)
Hazerswoude-Rijndijk

Geacht college,

Op 11 juli 2023 ontvingen wij uw ontheffingsverzoek als bedoeld in artikel 6.29 van de
Omgevingsverordening Zuid-Holland (hierna: de verordening) ten behoeve van: Het
project 150kV-transformatorstation (elektriciteitsstation) Hazerswoude-Rijndijk.

Wij hebben uw verzoek beoordeeld en besloten de gevraagde ontheffing te verlenen.
Bijgaand treft u een afschrift aan van ons besluit.

Deze ontheffing kan slechts worden toegepast ten behoeve van het opvolgend ruimtelijk
besluit (een bestemmingsplan of omgevingsvergunning) waarvoor de ontheffing is
aangevraagd. Wij wijzen u erop dat op grond van jurisprudentie de verleende ontheffing
samen met het ontwerp van het opvolgend ruimtelijk besluit ter inzage moet worden
gelegd, zodat hiertegen zienswijzen en daarna eventueel beroep kan worden ingediend.
Tegen de verleende ontheffing staat op grond van artikel 8.3, lid 4 van de Wet
ruimtelijke ordening thans geen beroep open. Voorts merken wij op dat de ontheffing
kan worden ingetrokken, indien het opvolgend ruimtelijk besluit niet binnen twee jaar
na verlening van de ontheffing is vastgesteld.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9. Vanaf station
Den Haag CS is het tien
minuten lopen. De
parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, plv. voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA drs. J.N. Baljeu

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij
rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Bijlagen:

1. Verzoek ontheffing inzake artikel 6.29 Omgevingsverordening (10 juli 2023, zaaknummer 3125255)
2. Uitbreiding transportcapaciteit van het elektriciteitsnet in Holland Rijnland. Ontwikkelen 150/50kV-station Leiden – Alphen (Brief van Tennet en Liander van 10 november 2021, bijlage 1 bij het verzoek)
3. Samenvatting zoekproces locatie 150/50kV-transformatorstation Leiden-Alphen (22 april 2022, Reddyn RLI-1118, versie 2.0 Definitief, bijlage 2 bij het verzoek)
4. Verkenning naar inpassingsmogelijkheden trafo-station binnen het zoekgebied Barrepolder (21 maart 2022, bijlage 3 bij het verzoek)
5. Onderbouwing locatiekeuze 150/50kV-transformatorstation 'Hazerswoude-Rijndijk' in de Barrepolder (24 mei 2023, bijlage 4 bij het verzoek)
6. Haalbaarheid verschuiven transformatorstation in verband met molenbiotoop (17 mei 2023, memo versie 1.1, RLI-1118, bijlage 5 bij het verzoek)
7. Gemaatvoerde tekening molenbiotoop Barremolen en 150kV-transformatorstation (RLI-1118-010-001-molenbiotoop)
8. Gewaarmerkt Raadsbesluit aanvragen ontheffing artikel 6.29 Omgevingsverordening molenbiotoop Barremolen (6 juli 2023, zaaknummer 3125255)

BESLUIT

PZH-2023-0004310, DOS-2023-837209643

Onderwerp

Verzoek van de gemeente Alphen aan den Rijn om een ontheffing als bedoeld in artikel 6.29 van de verordening ten behoeve van: Het project 150kV-transformatorstation (elektriciteitsstation) Hazerswoude-Rijndijk.

Inleiding

Op 11 juli 2023 ontvingen wij van de gemeente Alphen aan den Rijn een ontheffingsverzoek als bedoeld in artikel 6.29 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland (hierna: de verordening) ten behoeve van: Het project 150kV-transformatorstation (elektriciteitsstation) Hazerswoude-Rijndijk (zie bijlage 1 bij dit besluit).

Het project voorziet er in dat gronden die nu een agrarische bestemming hebben een bedrijfsbestemming krijgen. Daarbij worden ook bouwwerken toegestaan die hoger zijn dan de regels over molenbiotopen toelaten. Het project maakt mogelijk dat in de Barrepolder een 150kV-transformatorstation (elektriciteitsstation) wordt gerealiseerd. Het project is noodzakelijk in verband met netcongestie op het elektriciteitsnet. Vanwege de energietransitie schakelen steeds meer consumenten en bedrijven over op elektriciteit. Voor het aansluiten van nieuwe bedrijven én de vraag van bestaande bedrijven en woonwijken op het elektriciteitsnetwerk, zijn nieuwe elektriciteitsstations noodzakelijk. TenneT en Liander hebben aangegeven dat de regio waartoe Alphen aan den Rijn en omgeving behoren inmiddels op code 'oranje' staat. Dit betekent dat niet langer meer in extra zware aansluiting voor bedrijven of uitbreiding van bestaande aansluitingen van bedrijven kan worden voorzien (zie bijlage 2 bij dit besluit). Aansluiting van nieuwe woongebieden is ingepland maar kan het niet worden uitgesloten dat over een paar jaar minder capaciteit beschikbaar is dan voorzien. Code 'rood' dreigt voor de gehele regio wanneer het geplande 150kV-transformatorstation in de periode 2025-2026 niet wordt gerealiseerd.

Om tot een voorkeurslocatie en een ruimtelijke inpassing te komen, hebben 4 onderzoeken plaatsgevonden (respectievelijk bijlagen 3 tot en met 6 bij dit besluit):

- Samenvatting zoekproces locatie 150/50kV-transformatorstation Leiden-Alphen (22 april 2022, Reddyn RLI-1118, versie 2.0 Definitief);
- Verkenning naar inpassingsmogelijkheden trafo-station binnen het zoekgebied Barrepolder (21 maart 2022);
- Onderbouwing locatiekeuze 150/50kV-transformatorstation 'Hazerswoude-Rijndijk' in de Barrepolder (24 mei 2023);
- Haalbaarheid verschuiven transformatorstation in verband met molenbiotoop (17 mei 2023, memo versie 1.1, RLI-1118).

Deze onderzoeken hebben geresulteerd in de keuze om op locatie C (Barrepolder) variant 3b uit te werken in een opvolgend ruimtelijk besluit. Deze variant 3b ligt deels binnen de molenbiotoop van de Barremolen en overschrijdt de daarbinnen toegestane maximale bouwhoogtes uit de verordening (artikel 6.25 Bescherming molenbiotoop).

Om de ruimtelijke ontwikkeling toch mogelijk te maken, moet vanwege de verstoring van de molenbiotoop ontheffing verleend worden van de verordening. Ontheffing is mogelijk door middel van toepassen van artikel 6.29 van de verordening. Het project heeft als doel de regionale infrastructuur te verbeteren en is aangemerkt als een ontwikkeling met een zwaarwegend algemeen openbaar belang.

Indiening

Het college van burgemeester en wethouders is voornemens om deze ontwikkeling op te nemen in een opvolgend ruimtelijk besluit (zijnde een bestemmingsplan of daarmee gelijk te stellen besluit) en uit de toegezonden informatie blijkt dat dit voornemen is afgestemd met de gemeenteraad (zie bijlage 8 bij dit besluit).

Ontheffingscriteria

In artikel 4.1a van de Wet ruimtelijke ordening is bepaald dat Gedeputeerde Staten ontheffing kunnen verlenen van de regels van de verordening, voor zover de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid wegens bijzondere omstandigheden onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de, met die regels te dienen provinciale belangen.

In dit geval vindt er een ontwikkeling plaats binnen de molenbiotoop van de Barremolen die o.g.v. artikel 6.25 lid 1 is beschermd.

Beoordeling van het verzoek

Formele beoordeling van het verzoek

Het ontheffingsverzoek is op 11 juli 2023 door middel van een e-formulier bij GS ingediend en getoetst aan de op dat moment vigerende Omgevingsverordening Zuid-Holland, i.e. de geconsolideerde versie in werking vanaf 1 april 2023.

Belangen 150kV-transformatorstation

Bijzondere omstandigheden

Het project is noodzakelijk in verband met netcongestie op het elektriciteitsnet. Vanwege de energietransitie schakelen steeds meer consumenten en bedrijven over op elektriciteit. Voor het aansluiten van nieuwe bedrijven én de vraag van bestaande bedrijven en woonwijken op het elektriciteitsnetwerk, zijn nieuwe elektriciteitsstations noodzakelijk. TenneT en Liander hebben aangegeven dat de regio waartoe Alphen aan den Rijn en omgeving behoren inmiddels op code 'oranje' staat. Dit betekent dat niet langer meer in extra zware aansluiting voor bedrijven of uitbreiding van bestaande aansluitingen van bedrijven kan worden voorzien (zie bijlage 2 bij dit besluit). Aansluiting van nieuwe woongebieden is ingepland maar kan het niet worden uitgesloten dat over een paar jaar minder capaciteit beschikbaar is dan voorzien. Code 'rood' dreigt voor de gehele regio wanneer het geplande transformatorstation in de periode 2025-2026 niet wordt gerealiseerd.

*Zoekproces regio Leiden – Alphen aan den Rijn resulterend in voorkeursgebied
Barrepolder en Groenendijksepolder*

Regio Holland Rijnland heeft eind 2021 de gezamenlijke ambitie uitgesproken om op korte termijn te komen tot de realisatie van een 150kV-elektriciteitsstation, zodat de dreigende congestie in de energievoorziening het hoofd kan worden geboden. TenneT en Liander zijn met alle gemeenten binnen voornoemde regio en de provincie om tafel gaan zitten om een geschikte locatie te vinden. Daarbij is onder meer gekeken naar de netinfrastructuur (waar zitten de knelpunten en wat is een logische plek voor een nieuw station), de toekomstige ontwikkelingen in het gebied (waar wordt een grote toename van transport van elektriciteit verwacht), afstand tot woningen, natuurgebieden en andere ruimtelijke beperkingen. Al deze aspecten zijn verwerkt in een eindrapport (zie bijlage 3 bij dit besluit).

Het eindrapport is vorig jaar afgerond en aan alle betrokken colleges aangeboden. Hierin wordt het gebied van de Barrepolder en Groenendijksepolder (aangeduid onder de naam locatie C) als voorkeursgebied voorgedragen. Op 30 mei 2022 is het dagelijks bestuur van Holland Rijnland akkoord gegaan met de voordracht en heeft het dagelijks bestuur de gemeente Alphen aan den Rijn verzocht zorg te dragen voor de ruimtelijke inpassing en het inregelen van de procedure in het kader van de Wet ruimtelijke ordening.

Op basis van een verkenning naar de landschappelijke inpassing van het 150/50kV-transformatorstation in de Barrepolder en de Groenendijkse polder (in de verkenning aangeduid als locatie C1 en C2) is de Barrepolder als voorkeurslocatie naar voren gekomen (zie bijlage 4 bij dit besluit). Op 21 juni 2022 heeft het college van B&W van Alphen aan den Rijn besloten de Barrepolder (locatie C1) aan te wijzen als voorkeurslocatie voor het 150/50kV-transformatorstation.

Afweging tussen de zes varianten resulterend in de voorkeursvariant

Tennet, Liander en de gemeente hebben vervolgens binnen de Barrepolder drie locaties (met elk twee varianten) geselecteerd en beoordeeld. Voor omwonenden en belanghouders zijn twee informatiebijeenkomsten en tussentijds twee workshops gehouden. Daarbij is tot de conclusie gekomen dat de varianten 3a en 3b, waarin het 150/50kV-transformatorstation in de zuidoosthoek van de Barrepolder wordt gesitueerd, zowel vanuit bewonersperspectief (uitzicht, voorkomen van overlast) als vanuit technische en ruimtelijke overwegingen de voorkeur verdient. Ter motivering hiervan geldt dat:

- de locatie Barrepolder zo ver mogelijk van de huizen aan de Rijndijk ligt (geldt in mindere mate voor 3a).
- de Barrepolder al zoekgebied Bedrijventerrein is met ontsluiting via Heineken.
- deze locatie een gunstige ligging heeft voor ondergrondse kabels.
- de Groenendijkse polder een ontsluiting via de Rijndijk betekent. Dit betekent (veel) overlast.

Op 20 december 2022 is besloten locatie 3 voor het 150/50kV-station aan te wijzen. Daarbij is tevens bepaald dat de nadere precisering tussen varianten 3a en 3b in het

vervolg van het proces wordt uitgewerkt. Deze uitwerking (zie bijlage 5 bij dit besluit) heeft ertoe geleid dat op 30 mei 2023 door het College van B&W van Alphen aan den Rijn is besloten om locatie 3b (het Liander-station en het TenneT-station naast elkaar gesitueerd langs de N11) als voorkeurslocatie en -variant aan te wijzen voor het 150kV-transformatorstation.

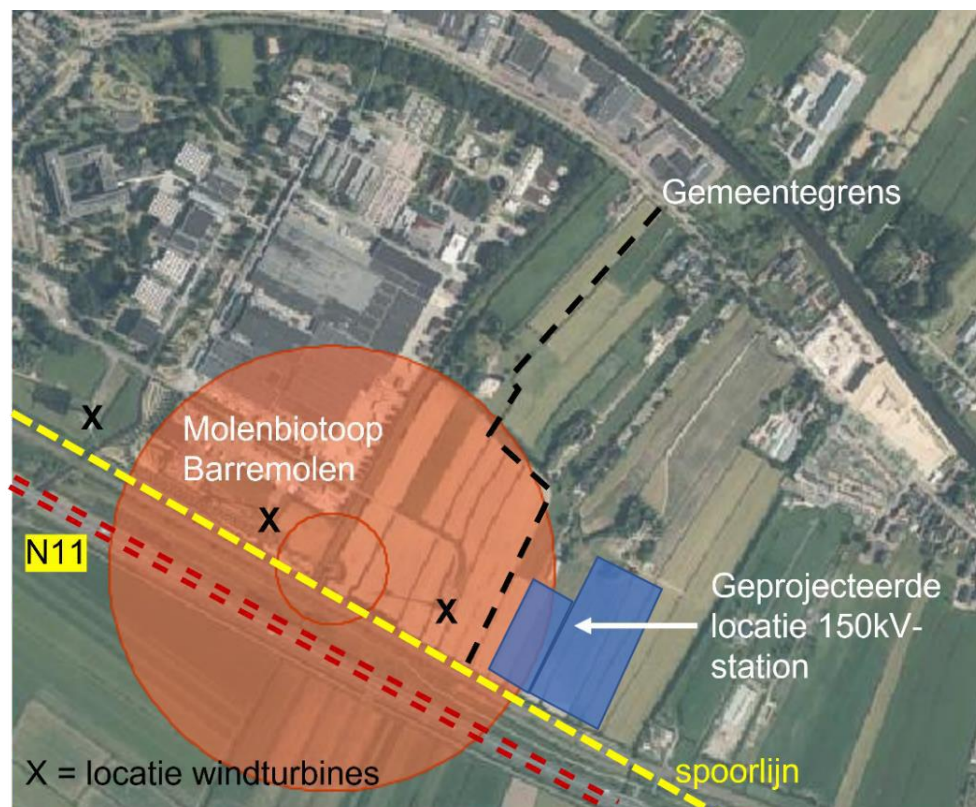
Belangen molenbiotoop

Beschrijving van het belang

In de provincie Zuid-Holland is een groot aantal cultuurhistorische en archeologische waarden aanwezig. Deze zijn beschreven in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS). Het behoud van de cultuurhistorische hoofdstructuur is van provinciaal belang. Molens en de daarbij behorende molenbiotopen zijn onderdeel van de CHS. In de verordening is voor de omgeving van traditionele molens regelgeving opgenomen (artikel 25). Het gaat in dit kader om het garanderen van de vrije windvang en het zicht op de molen. Dit betekent dat beperkingen worden gesteld aan de hoogte van bebouwing en beplanting. De molenbiotoop heeft een omvang van 400m, gerekend vanuit het middelpunt van de molen. Op de Barremolen is de molenbiotoopregeling uit de verordening van toepassing (kaart 15, bijlage II van de verordening).

Locatie

Wij constateren dat de voorgenomen ontwikkeling is gelegen in de molenbiotoop van de Barremolen. Onderstaande verbeelding geeft indicatief een indruk van de ruimtelijke en functionele situatie:

Het project voorziet er in dat gronden die nu een agrarische bestemming hebben een bedrijfsbestemming krijgen. Daarbij worden ook bouwwerken toegestaan die hoger zijn dan de regels over molenbiotopen toelaten. Het nieuwe transformatorstation beslaat een grondoppervlak van ca. 200 x 300 meter (ca. 6 hectare) en bestaat uit twee delen: een 150kV-schakeltuin van TenneT en een 50kV-station van Liander. De schakeltuin wordt aangesloten op het hoogspanningsnet. In de schakeltuin wordt de stroom met een spanning van 150 kilovolt (kV) het transformatorstation binnen gebracht. In het station van Liander staan transformatoren die de energie omzetten van 150kV naar een lagere spanning: 50kV. In schakelhallen wordt de elektriciteit vervolgens verdeeld naar ondergrondse kabels die de 50kV-stations in de omgeving voeden. De hoogte van de gebouwen op het deel van Liander reikt maximaal tot ca. 11 meter boven het maaiveld en liggen deels binnen de molenbiotoop van de Barremolen. Vanwege de molenbiotoopregeling geldt op die afstand van de molen een maximale bouwhoogte van ca. 3,5m à 4m. Een deel van de gebouwen op het deel van Liander voldoet niet aan deze maximaal toegestane bouwhoogte. In de schakeltuin van TenneT zijn de bliksempieken de hoogste elementen, deze zijn ca. 25 meter hoog, maar liggen geheel buiten de molenbiotoop.

Verslechtering van de molenbiotoop

Op basis van een gemaatvoerde tekening van de molenbiotoop van de Barremolen ten opzichte van het 150kV-transformatorstation (zie bijlage 7 bij dit besluit) is bepaald dat over een hoek van ca. 21 graden (ca. 6%) de molenbiotoop wordt belemmerd (i.e. over een breedte van ca. 136m bebouwing op ca. 355m afstand van de Barremolen).

(On)mogelijkheden optimalisatie in het voorkeursvariant

De keuze voor de situering van het 150kV-station in de zuidoostelijke hoek van de Barrepolder betekent dat het station dus voor een deel (circa 45m) in de beschermde molenbiotoop van de Barremolen komt te liggen. Door Qirion (adviseur van TenneT en Liander) zijn verschillende varianten om het station anders en buiten de molenbiotoop te positioneren beschouwd. De mogelijkheden om het station te verschuiven binnen het zuidoostelijke deel van de molenbiotoop Barrepolder zijn beperkt tot enkele meters en onvoldoende om aan de hoogtebeperking van de molenbiotoop te voldoen. Dit heeft te maken met technische beperkingen en beperkingen in de omgeving. Het station verder of volledig buiten de molenbiotoop realiseren is daarmee niet mogelijk gebleken (zie bijlage 6 bij dit besluit).

Binnen de molenbiotoop zijn er redelijkerwijs ook geen of onvoldoende mogelijkheden om de belemmering te compenseren door bijvoorbeeld elders in de molenbiotoop bebouwing (met name de bedrijfsgebouwen van Heineken) of beplanting (bijna niet aanwezig) te saneren. Er kan derhalve niet aan de afwijkingmogelijkheden worden voldaan, die in artikel 6.25 lid 2 in de verordening worden geboden. En gebruik maken van artikel 6.34 afwijkingmogelijkheid voor maatwerk is niet mogelijk, omdat de te verwachten windhinder significant is, zodat er wel degelijk afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de regels in artikel 6.25 van de verordening.

Belangenafweging

Vanwege het bijzonder zwaarwegend openbaar belang van het realiseren van een 150kV/50kV-transformatorstation, om de netcongestie op het elektriciteitsnet in de regio Leiden – Alphen aan den Rijn voor nu en in de toekomst op te lossen, is ontheffingverlening van de molenbiotoopregeling gerechtvaardigd. Hierin speelt mee dat het verzoek om ontheffing is voorzien van een onderbouwing van enerzijds het bijzonder zwaarwegend openbaar belang en anderzijds het gebrek aan mogelijkheden om de belemmering voor de molenbiotoop afdoende te kunnen compenseren met fysieke maatregelen in de omgeving.

Compensatie Molenbiotoop en voorwaarden ontheffing

In de Compensatieregeling molenbiotoop 2014 is opgenomen hoe omgegaan moet worden met ruimtelijke ontwikkelingen die niet kunnen voldoen aan de bepalingen voor een molenbiotoop (PZH-2014-49098867, DOS-2009- 0017566), door hiervoor een voorschrift te verbinden aan de ontheffing. Op basis van deze regeling kunnen wij bepalen dat er financiële compensatie wordt geboden aan de eigenaar van de molen, wanneer de ontwikkeling waarvoor ontheffing wordt verleend leidt tot hogere kosten voor beheer en onderhoud. In dit geval is dat aan de orde. De berekening van de compensatiekosten is gebaseerd op het gegeven dat een aantasting van de molenbiotoop extra instandhoudingskosten van de molen veroorzaakt, omdat door belemmering van de windvang het aantal potentiële uren dat de molen optimaal kan functioneren wordt beperkt. Meer en langere stilstand van de molen enerzijds (rust roest) en een onevenwichtiger belasting van de draaiende delen van de molen bij het in bedrijf zijn van de molen anderzijds (verhoogd slijtage), leiden op termijn tot hogere instandhoudingskosten. Om die hogere instandhoudingskosten te bepalen, wordt uitgegaan van een percentage van de vervangingskosten van draaigevoelige onderdelen die eerder slijten door extra belemmering van de windvang. Dit percentage is gerelateerd aan het percentage van de gradencirkel van de molenbiotoop waarin belemmering optreedt.

Onder het kopje *Verslechtering van de molenbiotoop* is bepaald dat in totaal over een hoek van ca. 21 graden (ca. 6%) de molenbiotoop van de Barremolen wordt belemmerd als gevolg van het realiseren van het 150/50kV-transformatorstation. Dit valt onder de categorie 'middelmatische belemmering' zoals opgenomen in de Compensatieregeling Molenbiotoop 2014. Op deze belemmering is een vergoeding van toepassing van 180.000 euro. In het besluitdictum is een voorschrift opgenomen waardoor deze vergoeding aan deze ontheffing en het daaropvolgende ruimtelijke besluit is verbonden.

Uitvoering van het ontheffingsvoorschrift

Om de uitvoering van het voorschrift te kunnen garanderen geven we de volgende uitvoeringsinstructie mee: Ter zekerstelling van de betalingsverplichting als gevolg van het uit te voeren voorschrift over vergoeding van compensatie dient u bij de vaststelling van het bestemmingsplan zorg te dragen voor uitbetaling van de vergoeding op rekening van de eigenaar/beheerder van de Barremolen. U kunt met de initiatiefnemer(s) nadere afspraken maken over rechtstreekse betaling aan de eigenaar/beheerder van de

Barremolen, zolang de uitbetaling blijft gewaarborgd bij de vaststelling van het bestemmingsplan.

Conclusie

Op grond van het voorgaande hebben wij vastgesteld dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan de criteria van de verordening en voor verlening van een ontheffing in aanmerking komt.

Beslissing

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Gelet op het bepaalde in artikel 6.29 van de verordening;

BESLUITEN:

1. De gevraagde ontheffing ten behoeve van Het project 150kV-transformatorstation (elektriciteitsstation) Hazerswoude-Rijndijk, te verlenen;
2. Aan deze ontheffing de volgende voorwaarde(n) te verbinden:
dat de gemeente Alphen aan den Rijn bij vaststelling van het opvolgend ruimtelijk besluit een bedrag ter grootte van €180.000.- dient over te maken op de rekening van de moleneigenaar ten behoeve van de toekomstige restauratie van de draaigevoelige onderdelen van de molen.
3. Dit besluit door middel van bijgevoegde brief aan de gemeente toe te zenden.

Den Haag, 5 september 2023

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, plv. voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA drs. J.N. Baljeu

Ontheffing in relatie tot het opvolgend ruimtelijk besluit

Tegen dit besluit staat op grond van artikel 8.3, lid 4 van de Wet ruimtelijke ordening thans geen beroep open. Wel kan daaromtrent in het kader van de procedure voor het opvolgend ruimtelijk besluit een zienswijze naar voren worden gebracht respectievelijk beroep worden ingesteld.

Verlening van de ontheffing sluit overigens niet uit dat de provincie te zijner tijd een reactie zal geven op het opvolgend ruimtelijk besluit. Er kunnen in het kader van de planbeoordeling aspecten naar voren komen die daartoe aanleiding geven.